

jedino jamstvo za ohranitev skupnosti, za ohranitev stališča Avstrije v koncertu evropskih velesil.

Za to skrajno slabo nagodbo pa najbrž ne bo dobiti večine v dunajskem državnem zboru in tako nam utegne konec veljavnosti nagodbe in drugih pogodb in zakonov prinesiti tudi konec sedanjega parlamenta. Visoki krogi hočejo, naj se nagodba na vsak način, če treba tudi z največjimi žrtvami, obnovi, in zaradi tega moramo biti pripravljeni tudi na eventualnost, da se bode temu prizadevanju žrtvoval celo parlament.

Politični krogi si ne delajo nikacih iluzij glede bodočnosti parlamenta. Jasno jim je, da je položaj skrajno kritičen, toda jasno jim je tudi, da parlament ne bo kriv, ako pride državni prevrat, ampak da zadene krivda druge faktorje, kateri hočejo jedinstvu z Ogrsko žrtvovati vse, tudi najvitalnejše interese Cislitvanske.

Z našega slovenskega stališča pa lahko rečemo, da nam je vse jedno, kaj se zgodi s tem parlamentom ker zastopstvo slovenskega naroda v tem parlamentu itak ne more priti do nobene veljave in ker na nenaravnih privilegijih osnovana premoč nemškega zastopstva v parlamentu ne privošči slovanskim narodom niti trohice pravičnosti. Naj se zgodi karkoli, Slovenci gledamo bodočnosti lahko ravnodušno v oči, ker je očitno, da nam noben prevrat ne more škoditi. Brez centralnega parlamenta je Avstrija nemogoča, a naj se novi centralni parlament osnuje na katerikoli podlagi, taka domena nemških strank, kakor je sedanji parlament, ne bo na noben način. Z.

Politični pregled.

Notranji položaj. — V nekaterih dnevih se začno predpriprave za takoimenovana pravna pogajanja mej Čehi in Nemci. V obče je sodba o eventualnih uspehih teh pravnih pogajanj jako pesimistična. Značilno je, da se je slišal celo glas, da se državni zbor sploh več ne snide, ako bi pravna pogajanja ne obetala uspehov. Sicer pa je ravno sedaj zavlada neka posebna molčečnost in se le obeta, da bo državni zbor do Velike noči morda vendar dognal budget za l. 1902, iz česar bi se dalo sklepati, da je odločitev o krizi odložena do Velike noči.

Deželni zbori so vsi opravili svoje delo in se razšli. Največ pozornosti je poleg gališkega deželnega zbora obračal nase češki, kajti pričakovalo se je, da se tam pokaže, kako mnenje imajo Čehi in Nemci glede obetanih pravnih pogajanj. To pričakovanje se je tudi res izpolnilo pri proračunski razpravi, ali pokazalo se je tudi, da pravna pogajanja ne bodo rodila posebnega sadu. Mladočehi so pa dr. Heroldu izjavili, da se pravnih pogajanj le udeleže, ker nečejo prevzeti nikake odgovornosti. Nemški liberalci so se isto tako z veliko rezervo izrekli. Vsenemci pa so direktno odklonili vsa pogajanja in isto tako češki radikaleci, v katerih imenu je dr. Baxa zahteval naj se uvede jednaka in splošna volilna pravica.

Razdelitev Češke. — Naučni minister Hartel se je obrnil do papeža s prošnjo, naj Češko razdeli v dve samonemški in štiri samočeške škofije. Ta zahteva je popolnoma v smislu nemških strank, mej tem ko se ji Čehi zelo ustavljajo.

Strankarski shod nižjeavstrijskih krščanskih socialistov se je vršil te dni na Dunaju. Značilna sta bila samo dva govora. Princ Lichtenstein je pojasnjeval, da je ustava v nevarnosti in da bodo morali drugi državni faktorji vmes poseči, če se parlament ne uda. Dr. Lueger pa je protestiral, da se iz posameznih, Nemčiji pripadajočih držav podpira gibanje „Proč od Rima“.

Afera bivšega poslanca Wolfa. — V kratkem se bo vršila v Trutnovu dopolnilna državnozborna volitev na mesto odstopivšega vsenemškega poslanca Wolfa. Le-ta se pusti po svojih prijateljih zopet kandidirati. Takorekoč v predvečer volilnega boja so Wolfovi nasprotniki pojasnili celo afero, vsled katere je Wolf bil primoran odložiti svoj mandat. Wolf je bil zapeljal hčer svojega somišljenika poslanca Tschana, jej preskrbel zdravil, da bi bila provzročila abortus, a ko se ta ni posrečil, jo je pregovoril, da se je udala Wolfovemu prijatelju Seidlu, ki se je tudi res ž njo poročil. Žena je pozneje očetu in možu vse priznala. To je dalo povod dvoboju mej Seidlom in Wolfom in je provzročilo, da je Wolf moral odstopiti.

Bosna in Hercegovina. — Zadnji čas so po ogrskih listih krožila jako detajlirana poročila glede aneksije Bosne in Hercegovine ter uredbe njenega državnopravnega položaja v okviru monarhije. Kakor poroča „Fremdenblatt“ v veleoficijoznem razglasilu, so te vesti do cela neosnovane.

Bolgarska. — Vlada je od sobranja zahtevala, naj mu dovoli dvamesečni budpetni provizorij. Sobranje je to zahtevanje odklonilo. Vsled tega je vlada parlament takoj razpustila.

Nemčija. — V sredo se je sešel pruski deželni zbor. Zasedanje je bilo otvoreno s prestolnim ogovorom, ki napoveduje brezobzirnejši boj proti pruskim Poljakom.

Italija. — Vest, da se je Italija porazumela s Francijo glede Tripolitanijske, je provzročila velikansko prelivanje črnila. Očitno je, da sta se ti dve državi zjedini, da se Italija lahko polasti Tripolitanijske, ako bi se v to dobila prilika. Prej se pa to ne zgodi. Ali bo to približanje mej Francijo in Italijo imelo kake posledice na evropsko konstelacijo, tega pač še nihče ne ve. Poloficijozno se zatrjuje, da ostane Francija še nadalje v trozvezi, a posebno verjetno to pač ni.

Vojna v južni Afriki. — V zadnjih dneh so bile razne male praske, pri katerih so bili Buri tepeni. — Chamberlain je imel v Birminghamu govor, v katerem je rekel, da se Angleška ni mogla ogniti vojne, sicer bi bila izgubila celo južno Afriko, a prav za to se mora vojna tudi brezobzirno nadaljevati.

Gospodarsko gibanje na Slovenskem.

V društvu »Naprej« v Gradcu govoril 5. decembra Vekoslav Kukovec.
(Konec.)

Še na jedno dejstvo, gospoda moja, opozarjam. Ne le v avstrijskem ustavnem življenju, ampak tudi drugod vlada princip zastopstva interesov. Kmetje tvore v javnih zastopih (državnem in deželnih zborih) svojo skupino, svojo skupino tvore mesta, trgovstvo in obrtništvo, svojo skupino ima tudi veleposestvo. Ne govorim o tem, ali je to pravilno in ali je pravično. Vprašam le, ali bode ta princip ostal še nadalje v veljavi? Gospoda, ne varajmo se! V dolgoletni dobi ostal bode še zanaprej veljaven. In kaj se